

Septemberdagen 1944 door H.P. Heyligers

OE God ons spaarde ongedacht
In hoogsten nood ons redding bracht,
Vermeldt dit simpele verhaal.
Voor ondergang in vuur en staal.

Vijf lange jaren droeg ons land
't Zoo diep gehate Duitsche juk.
Men tergde ons van alle kant
Met moord, terreur, verraad en druk.

Vijf bange jagen, fel en wreed
Zijn over Holland heengegaan;
Onpeilbaar diep is al het leed
Door het Nazidom ons aangedaan.

AAR eind'lijk na dien langen nacht,
Waarin geen uitkomst moog'lijk scheen,
Kwam weer de dag en onverwacht
Brak 't licht door donk're wolken heen.

In alle talen werd gemeld:
"Grijpt moed, d'invastie is gelukt,
"Er komt een eind aan 't bruut geweld,
" 't wordt stap voor stap terruggedrukt".

De vijand werd verplet, vernield
En 't leger van den overkant,
Met moed en dapperheid bezielt,
Vocht zich een weg naar Nederland.

De zware donder van 't kanon,
Het felle flitsen van zijn vuur,
Ginds aan de verren horizon,
Kwam dichterbij van uur tot uur.

Het luchtruim werd dan 't vrij domein
Van vogels met verderf gebracht.
Dof dreunend sprak de bom: Verdwijnt!
"Hier word de vrijheid weer gebracht"!
Uit 't hooge blauw ontving de aard'
Die jonge kerels, sterk en stout.
Met durf in 't lijf en onvervaard,
Voor niets of niemand ooit benauwd.

UN opdracht was: den Duitscher slaan!
Zijn weerstand breken! Geen pardon!
Zij vielen zonder aarz'ling aan;
Niets wat hun stormloop keerek kon.

Ze sloegen hard, ze sloegen raak!
Koelbloedig, krachtig, snel en goed
Volbrachten zij hun zware taak
En kraakten 't Duitsche Nazi-broed.

Want nog geen dag nadat hun voet
Hier Brabant's bodem had gedrukt,
Was, door hun weêrgaloozen moed,
De stad aan 's vijands greep ontruikt.

Uit het zuiden kwam een monsterslang
In reuze-kronkels aangeleên;
Een slang van staal, oneindig lang
De dwing'land vlood waar zij verscheen.

En wringend zich door onze stad,
Schoot zij in fellen sprong vooruit
Naar verder doel op 't roemrijk pad,
Naar hooger eer en grooter buit.

Toen was het dat een stille traan
Van blijdschap in elks oogen blonk.
De Vrijheidszon was opgegaan!
God werd gedankt, Die ons dit schonk.

OEN was er feest, na jaren van weê.
Elks hart sloeg blijder, sneller slag.
Gesierd werd kerk en huis en steê,
Met driekleur of oranjevlag.

Toen kwam de tweede dag, die blij
Begon 'lijk die van gist'ren nog:
We waren immers eind'lijk vrij!
Vooruit! Viert feest! Maar toch Maar toch

Want hoort! Temidden van die vreugd
Sluipst stil sinister, het gerucht
Vanwaar? Van wien? Geen, die dit heugt,
Doch 't waart als dreiging door de lucht.

't Grijpt om zich heen 't verbreidt zich vlug,
't Krijgt vaster vorm, die onheil 'spelt:
Alarm! De vijand keert terug!
Waar bergt men zich voor zijn geweld?!

De vlaggen worden ingehaald
De blijde juichers worden stom
En als de stille avond daalt
Beloert verderf ons van rondom.

Dan is daar plots een helsch lawijt:
Gehuil, gegier, gekraak, geknal,
Het scheurt en berst, het breekt en splijt,
Het brandt en knettert overal!

E dood grijpt gruwzaam om zich heen.
Hij gaârt zijn oogst met volle hand.
Inplaats van vreugd klinkt nu geweën
En angst geschrei aan alle kant.

Dan luwt dórkaan die heeft gescheurd,
Doch nog lang blijft de laaie gloed
Van brand bij brand; de hemel kleurt
En verft zich rood, als ware 't bloed.

En als dan na die helsche stond'
Het nachtl'lijk duister ons omhult,
Hangt nôg schrik'bre dreiging rond
Die 't moedigst hart met vrees vervult.
Men weet, die aanval uit de lucht,
Is slechts een deel van 's vijands plan
Om met één slag, snel en geducht
De stad t'hernemen als hij kan.

Want buiten, in het schein'rig veld,
Daar sluipen stalen tijgers aan,
Om op hún tijd, stipt vastgesteld,
Ook op hún beurt een slag te slaan.

En talrijk zijn ze, 't is gezien!
Wie wendt dit onheil van ons af?
Wacht ons, na jaren leed, misschien
Bij de bevrijding nog het graf?

OEN dus nacht zijn donker kleed
Rondom op aarde had gespreid,
Verwachten wij nog dieper leed,
Nog feller angst en zwaarder strijd.

Schier eind'loos lang scheen ons die nacht
Veel bange uren zijn doorstreên
De wreede vijand werd verwacht
Die komen zou, doch niet verscheen!

Toen uur na uur zich, slag na slag,
En moeizaam, had aaneengereid,
Glom aan de kim een nieuwe dag,
Zoo lang verwacht, zoo lang verbeid.

Bij het rijzend licht rees ook de vraag:
“Wat wonder heeft ons hier gespaard?
‘Hoe blijkt de vijand nu zoo traag?’
‘Wie is er die ons dit verklaart?’

Doch hoè en wàt er werd gegist
En wat ook werd verondersteld
Niet één die 't juist gebeuren wist
Totdat het later werd verteld.
Het listig plan was goed beraamd,
Tientallen tanks ze rolden aan,
Toen daar één man, HIKSPOORS genaamd,
Die monsters dwong om terug te gaan.

IJ trad in zijn eenvoudigheid
Hen in den weg; hij hief zijn hand.
Dat teeken duidt aan al wat rijdt:
“Sta stil!” en ziet zij hielden stand.

Als dan het “feldgrau” hem omringt,
Kwaadaardig om dit oponthoud
En moordlust in hun oogen blinkt,
Dan laat hem dit volkomen koud.

Hij kent den inzet van het spel
Waarvoor hij hier zijn leven waagt:
't Is verder redding uit een hel
Van oorlogsgruwel als hij slaagt.

Als waar'hij in een vriendenkring,
Die hij geheel is toegedaan
Spreekt hij: “Die brug dat zwakke ding
Weerhoudt U hier van verder gaan”.

“Die brug verdraagt geen zwaren last,
“Z’is slechts berekend op acht ton;
Als zij bezwijkt, dan loopt ge vast,
“Daarom, terug; rijdt over Son!

En zonder nader onderzoek
Wordt die bewering grif aanvaard,
Zij keerden zich; dies werd de stad
Daardoor voor groote ramp gespaard.

EN moedig man, een zwakke brug,
Door God hem op zijn weg gesteld,
Weerhield den mof, dwong hem terug
En redde ons van zijn geweld.
Voor ons en voor het nageslacht,
Voor ieder die deez’plek passeert,
Is een gedenkplaat aangebracht
Die ’t hier gebeurde memoreert.

Van: hoe God redde, ongedacht
Den vijand stelde perk en paal
Ons hoedde in dien schrikb’ren nacht
Was dit het simpele verhaal.